

Sygn. akt I C 1670/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Śródmieścia w Warszawie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Joanna Dalba

Protokolant aplikant adwokacki Paweł Suwara

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa A. M. (1) i A. M. (2)

przeciwko (...) S.A. w W.

o ustalenie

1. oddała powództwo;

2. zasądza solidarnie od powodów A. M. (1) i A. M. (2) na rzecz pozwanego (...) S.A. w W. kwotę 617,00 zł. (sześćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę kwotę 600,00 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt IC 1670/14

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 16 czerwca 2014 roku (data wpływu) powodowie A. M. (2) i A. M. (1), wnieśli o ustalenie, że § 3 pkt. 3 Umowy nr (...) o preferencyjny kredyt hipoteczny dla osób fizycznych M. – „Rodzina na swoim” zawartej w dniu 27 kwietnia 2011 r. w W. pomiędzy (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W., Oddziałem Bankowości Detalicznej ((...)) a stroną powodową, jest klauzulą niedozwoloną w rozumieniu treści art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385³ k.c. oraz o ustalenie bezskuteczności wobec powodów tego przepisu. Jednocześnie powodowie wnieśli o udzielenie zabezpieczenia powództwa poprzez zakazanie pobierania z rachunku bankowego strony powodowej kwoty 4.632,92 zł, wskazanej jako wartość przedmiotu sporu, stanowiącej opłatę za odnowienie ubezpieczenia niskiego wkładu własnego wniesionego przez stronę powodową – do czasu prawomocnego zakończenia postępowania oraz zasądzenie na rzecz strony powodowej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powodowie wskazali, iż zawarli ze stroną pozwaną umowę o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych M. – „Rodzina na swoim” udzielany w złotych. W umowie zawarto zapis, iż jednym z zabezpieczeń kredytu jest obowiązujące na okres 36 miesięcy ubezpieczenie niskiego wkładu w Towarzystwie (...). Powodowie podnieśli, że ubiegając się o kredyt nie zostali poinformowani o szczegółach tego ubezpieczenia. Powodowie argumentowali, iż nie byli stroną umowy ubezpieczenia ani uposażonym, ale mimo to zobowiązano ich do ponoszenia kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu. Ponadto postanowienia dotyczące przedmiotowego ubezpieczenia nie zostały z nimi indywidualnie uzgodnione i nie podlegały jakimkolwiek negocjacom. Umowa kredytowa należała bowiem do umów adhezyjnych i powodom przedstawiono gotowy wzorec, na którego treść nie mieli wpływu. W ich ocenie zawarty w umowie zapis dotyczący ubezpieczenia niskiego wkładu stanowi w rzeczywistości przerzucenie na nich ryzyka

prowadzenia działalności gospodarczej przez profesjonalny podmiot, jakim jest pozwany bank. Strona powodowa wskazała nadto, iż wykazała swoje roszczenie, a ich interes w uzyskaniu zabezpieczenia wynika m.in. z faktu, że w razie pozytywnego zakończenia niniejszej sprawy konieczne byłoby wszczynanie przez powodów kolejnej sprawy, celem odzyskania przedmiotowej opłaty. Wobec powyższego powodowie domagali się ustalenia, że § 3 pkt. 3 Umowy nr (...) jest klauzulą niedozwoloną w rozumieniu treści art. 385¹ § 1 k.c. oraz że § 3 pkt. 3 powyższej umowy jest bezskuteczny w stosunku do strony powodowej jako klauzula niedozwolona, o udzielenie zabezpieczenia powództwa poprzez zakazanie pobierania z rachunku bankowego strony powodowej kwoty 4.632, 92 zł, stanowiącej opłatę za odnowienie ubezpieczenia niskiego wkładu własnego wniesionego przez stronę powodową – do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. **(pozew wraz z załącznikami, k.1-26).**

Postanowieniem z dnia 23 czerwca 2014 r. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie uwzględnił wniosek powodów o zabezpieczenie. **(postanowienie - k. 29-30).**

Na powyższe orzeczenie w przepisany terminie zażalenie wniósł pozwany, zaskarżając postanowienie w całości i zarzucając mu naruszenie prawa procesowego, tj. art. 730¹ § 1 i 2 k.p.c. poprzez bezpodstawne udzielenie zabezpieczenia w sytuacji, gdy powodowie nie wykazali interesu prawnego. **(zażalenie - k. 40-42).**

Postanowieniem z dnia 22 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Warszawie, V Wydział Cywilny-Odwoławczy zmienił zaskarżone postanowienie i oddalił wniosek powodów o zabezpieczenie. **(postanowienie - k. 73-75).**

Wnioskiem z dnia 14 listopada 2014 r. powodowie ponownie wnieśli o zabezpieczenie powództwa poprzez zakazanie pobierania z rachunku bankowego strony powodowej kwoty 4.632, 92 zł, wskazanej jako wartość przedmiotu sporu. Powodowie powtórzyli przy tym argumentację zawartą już w pozwie, uzupełniając ją o twierdzenia odnoszące się do ryzyka wypowiedzenia przez pozwanego umowy kredytu, wskazując, że pozwany doprowadzi do takiej sytuacji w celu wszczęcia egzekucji przeciwko powodom. **(wniosek, k. 86-88).**

Mocą postanowienia z dnia 11 grudnia 2014 r. wniosek ten został oddalony. **(postanowienie – k. 93-96).**

W odpowiedzi na pozew z dnia 02 marca 2015 r. (data wpływu) strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa, podnosząc, iż szczegóły ubezpieczenia niskiego wkładu - jako jednej z form zabezpieczenia - zawarte zostały w stanowiącym integralną część umowy kredytu regulaminie udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych. Powodowie potwierdzili własnoręcznym podpisem, że zapoznali się z tą umową, w pełni akceptując jej treść; zdawali sobie zatem sprawę z opłat z tytułu składki ubezpieczenia niskiego wkładu. Pozwany podniósł, iż powód nie dysponował kwotą wkładu własnego, a otrzymał kredyt stanowiący 80% wartości nieruchomości. Zasadą jest bowiem udzielanie kredytu w wysokości do 80% wartości nieruchomości. Powodowie otrzymali kredyt wyższej wartości. Ubezpieczenie to było gwarancją dla Banku, że w przypadku niewywiązania się przez powodów ze spłaty kredytu, Bank zaspokoiłby się z kwoty ubezpieczenia niskiego wkładu jako części spłaty tego kredytu. Ponadto powód podniósł, że klauzula umowna, co do której został złożony pozew nie jest wpisana do rejestru klauzul niedozwolonych. Nie są także w ocenie pozwanego spełnione przesłanki z art. 385³ kc. **(odpowieź na pozew z załącznikami, k. 122-176).**

W piśmie złożonym w dniu 17 marca 2015 roku powodowie podtrzymali swoje stanowisko zaprezentowane w pozwie. **(pismo, k.180-183).**

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 27 kwietnia 2011 r. w W. pomiędzy (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W., Oddziałem Bankowości Detalicznej ((...)) a powodami A. M. (2) i A. M. (1), została zawarta Umowa nr (...) o preferencyjny kredyt hipoteczny dla osób fizycznych M. – „Rodzina na swoim”, na kwotę 382.000,00 zł na okres 420 miesięcy. W § 3 umowy kredytu zawarto katalog możliwych sposobów prawnego zabezpieczenia kredytu, spośród których przy podpisywaniu umowy został

zaznaczony sposób zabezpieczenia wskazany w punkcie 3 wskazanego zapisu umowy, tj. zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu kredytu na 36-miesięczny okres ubezpieczenia.

Zgodnie z treścią § 3 ust. 3 umowy, jeśli z upływem pełnych 36 miesięcy okresu ubezpieczenia - licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła wypłata kredytu - nie nastąpi całkowita spłata zadłużenia objętego ubezpieczeniem ani inne zdarzenie kończące okres ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa podlega przedłużeniu na kolejny 36-miesięczny okres, przy czym łączny okres ubezpieczenia nie może przekroczyć 180 miesięcy. Kredytobiorca upoważnił jednocześnie bank do pobrania kosztów związanych z podwyższonym ryzykiem spłaty kredytu w wysokości 4,5% kwoty objętej ubezpieczeniem, tj. 5.157,00 zł, w tym także w przypadku przedłużenia ochrony ubezpieczeniowej bez odrębnej dyspozycji. Kwota kredytu objęta ubezpieczeniem niskiego wkładu wynosiła 114.600,00 zł.

(umowa, k.7-12; Regulamin udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach M. (...))k. 148-169; karta oświadczeń klienta, k.15-16.)

Podstawą zawarcia umowy kredytu był uprzednio złożony przez powodów wniosek kredytowy sporządzony na formularzu udostępnionym przez pozwanego. Wnioskowana kwota kredytu wynosiła 382.000,00 zł, zaś okres kredytowania określony został na 420 miesięcy. Jako docelowe zabezpieczenie spłaty wskazana została hipoteka na nieruchomości, ubezpieczenie od ognia i innych zdarzeń losowych oraz przelew na rzecz banku praw z umowy ubezpieczenia na życie. Również wartość nieruchomości została określona na kwotę 382.000,- zł. Na str. 1 wniosku kredytowego wskazali kredytobiorcy, że kwota kredytu ma być powiększona o ubezpieczenie własnego wkładu.

(wniosek o udzielenie kredytu hipotecznego, k 138-143)

W oświadczeniu wnioskodawców złożonym przed udzieleniem kredytu znajduje się rubryka dotycząca ubezpieczenia niskiego wkładu. Powodowie oświadczyli: „Wyrażam zgodę na udostępnienie przez (...) Bank S.A. – (...) S.A. z siedzibą w W. przy ul. (...) informacji stanowiących moje dane osobowe oraz objętych tajemnicą bankową, zawartych w dokumentacji kredytowej, zebranej przez (...) Bank S.A. przed zawarciem i w trakcie trwania umowy kredytowej, w celu wykonania Generalnej Umowy (...) niskiego wkładu w kredytach i pożyczkach hipotecznych zawartej przez (...) S.A. (...) Bank S.A. **(oświadczenie – k. 144)**

W decyzji kredytowej znajduje się tożsamy zapis jak w § 3 pkt. 3 umowy. **(decyzja kredytowa – k. 133-137.)**

Umowa o kredyt hipoteczny dla osób fizycznych M. – „Rodzina na swoim” została zawarta przez strony według standardowego wzorca umownego stosowanego przez pozwany bank. Postanowienia umowy nie były indywidualnie uzgadniane między stronami. A. M. (2) i A. M. (1) zawarli za pośrednictwem doradcy i specjalisty Centrum Usług (...) w W.. **(umowa kredytu nr (...), k. 7-12)**

Zgodnie z § 26 ust. 5 pkt. 1 Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...), w przypadku wybrania przez kredytobiorcę/docelowego kredytobiorcę ubezpieczenia niskiego wkładu (zwanego w treści (...)) ubezpieczonym i ubezpieczającym z tytułu wkładu własnego jest M.. Składka z tytułu ubezpieczenia z tytułu niskiego wkładu własnego obciąża M.. Na podstawie zaś § 26 ust. 5 pkt. 4 tego Regulaminu – Kredytobiorca jest zobowiązany do poniesienia kosztu podwyższonego ryzyka spłaty części kredytu, związanego z niedostatecznym jej zabezpieczeniem (zwanego dalej kosztem ryzyka (...)). **(Regulamin – k. 160)**

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości.

Powodowie A. M. (2) i A. M. (1) dochodzili w niniejszym postępowaniu ustalenia, że § 3 pkt. 3 Umowy nr (...) o preferencyjny kredyt hipoteczny dla osób fizycznych M. – „Rodzina na swoim” zawartej w dniu 27 kwietnia 2011 r. w W. pomiędzy (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W., Oddziałem Bankowości Detalicznej ((...)) a stroną powodową,

jest klauzulą niedozwoloną w rozumieniu treści art. 385¹ § 1 k.c. i art. 385³ k.c. oraz ustalenia bezskuteczności wobec powodów tego przepisu.

Powodowie podnieśli także, iż nie podpisywali żadnej umowy ubezpieczenia, a więc nie może ona ich wiązać. W tym zakresie na wstępie należy wskazać, że jak zacytowano wyżej – w świetle § 26 ust. 5 pkt. 1 i 4 Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...), ubezpieczonym i ubezpieczającym w zakresie ubezpieczenia niskiego wkładu własnego był Bank, a kredytobiorcą obciążała składka. Słusznie więc podniósł pozwany w odpowiedzi na pozew jak na k. 126, że umowa pomiędzy pozwanym a (...) S.A. nie jest umową w ramach ubezpieczenia grupowego na podst. art. 808 kc, gdzie jest to umowa zawierana na rzecz osoby trzeciej (nie będącej jej stroną) pomiędzy ubezpieczycielem a ubezpieczającym. Przystąpienie do takiej umowy odbywa się poprzez podpisanie deklaracji przez uposażonego, który to jak wskazano nie jest stroną umowy.

W przedmiotowej sprawie bezspornym pozostawał fakt zawarcia przez powodów Umowy nr (...) o preferencyjny kredyt hipoteczny dla osób fizycznych M. – „Rodzina na swoim” z dnia 27 kwietnia 2011 r. w W. z (...) Bankiem S.A. z siedzibą w W., Oddziałem Bankowości Detalicznej (MultiBank) oraz wypłacenia powodom przez pozwanego kwoty kredytu w wysokości 382.000 złotych.

Twierdzenia powodów odnosiły się przede wszystkim do tego, że na postanowienie umowne w przedmiocie ubezpieczenia niskiego wkładu nie mieli żadnego wpływu, a zatem byli niejako zmuszeni do jego akceptacji. Ponadto podnieśli, że nie byli stroną żadnej umowy ubezpieczenia.

Pozwany zakwestionował zasadność żądania zawartego w pozwie i w toku postępowania podnosił liczne argumenty dotyczące charakteru prawnego oraz dopuszczalności i prawidłowości zapisu stosowanego przez niego wzorca umownego, dążąc w ten sposób do wykazania, że kwoty pieniężne z tytułu kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu zostały przez niego pobrane zasadnie, a tym samym powodom nie należał się zwrot kwoty wskazanej w pozwie.

Powodowie, uzasadniając żądanie pozwu, powoływali się w tym zakresie jedynie ogólnie na treść orzecznictwa Sądu Okręgowego Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w W..

Strona pozwana zaprzeczyła powyższym twierdzeniom powodów, wskazując że w umowie, będącej przedmiotem niniejszego sporu nie istniał zapis odpowiadający treścią żadnemu z zapisów uznanych za niedozwolone postanowienia umowne na mocy ww. orzeczeń (...). Natomiast analiza kwestionowanego przez powodów postanowienia umowy pozwala stwierdzić, iż jego treść została sformułowana w sposób jasny i zrozumiały dla przeciętnego konsumenta.

Zapis umowy zawarty w treści § 3 ust. 3, na który wskazywała strona powodowa, jak też żaden inny zapis przedmiotowej umowy, nie były tożsame w treści z postanowieniami analizowanymi pod względem, czy stanowią one klauzule niedozwolone na przykład w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 maja 2009 r., XVI ACa 1473/08 czy w wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 stycznia 2011 r., VI ACa 771/10.

Wobec treści przepisów art. 385¹-385³ k.c. dotyczących niedozwolonych postanowień umownych, ocena, czy konkretny zapis umowy stanowił klauzulę abuzywną, czy też nie, jest dopuszczalna w toku rozpoznawania każdej sprawy cywilnej dotyczącej konkretnego stosunku obligacyjnego, tj. w toku tzw. kontroli in concreto, nie zaś wyłącznie w trakcie tzw. kontroli in abstracto dokonywanej przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w postępowaniu odrębnym w sprawach o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone w oparciu o przepisy art. 479³⁶-479⁴⁵ k.p.c., niezależnej od istnienia konkretnego zobowiązania. Prawomocne wyroki Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów od chwili wpisania uznanego za niedozwolone postanowienia wzorca umowy do rejestru wywołują skutki wobec osób trzecich, a więc charakteryzują się tzw. Rozszerzoną prawomocnością (art. 479⁴³ k.p.c.).

Kontrola in abstracto dotyczy analizowania treści postanowień wzorca umowy w oderwaniu od konkretnego stosunku umownego i jest dokonywana niezależnie, czy między stronami doszło do zawarcia umowy z wykorzystaniem tego

wzorca, jej następstwem zaś jest wyłącznie stwierdzenie bezskuteczności konkretnego postanowienia umowy na podstawie art. 385¹ § 1 k.c., skutkiem tego kwestionowane postanowienie zostaje wyeliminowane z obrotu.

Natomiast kontrola incydentalna wzorca umowy jest natomiast dokonywana przez sąd w celu udzielenia ochrony indywidualnemu interesowi konsumenta, zaś wyrok wydany przez sąd wiąże tylko strony danego postępowania.

Sąd w toku niniejszego postępowania dokonał kontroli incydentalnej wskazanego przez stronę powodową zapisu umowy i uznał, że w niniejszej sprawie nie istniały podstawy do uznania, że powyższy zapis umowy kredytowej nr (...) z dnia 27 kwietnia 2011 roku, stanowi niedozwoloną klauzulę umowną w rozumieniu przepisu art. 385¹ k.c.

Zgodnie z treścią przepisu art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Innymi słowy: uznanie konkretnej klauzuli umownej za postanowienie niedozwolone wymaga stwierdzenia łącznego wystąpienia wszystkich wymienionych w nim przesłanek, tj. kontrolowane postanowienie umowy zawartej z konsumentem (lub wzorca umownego):

- 1) nie było postanowieniem uzgodnionym indywidualnie;
- 2) nie było postanowieniem w sposób jednoznaczny określającym główne świadczenia stron;
- 3) kształtowało prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy.

W ocenie Sądu kwestionowane postanowienie umowy kredytowej zawarte w § 3 ust. 3 nie było głównym świadczeniem umownym. Pomimo tego jednak, że zawierało w swej treści tak istotne postanowienie i pomimo tego, że „koszt podwyższonego ryzyka” spoczywał zasadniczo wyłącznie na stronie powodowej, to kwestia ubezpieczenia niskiego wkładu została powodowi przedstawiona w sposób wystarczająco jasny, aby mogli oni poznać szczegóły treści stosunku ubezpieczenia. Zgodnie bowiem z dokumentami takimi jak np.: wniosek kredytowy, jak i decyzji kredytowej, wskazane były dokładnie uprawnienia oraz obciążenia, jakie miały wynikać dla powodów z treści postanowienia zawartego w § 3 ust. 3 umowy kredytowej. Nadto obowiązek ubezpieczenia niskiego wkładu wynikał także z Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych w ramach MultiPlanów.

W dalszej kolejności odnieść się należało do twierdzeń strony pozwanej, według których, zapis umowy zawarty w treści § 3 ust. 3 umowy kredytowej z dnia 27 kwietnia 2011 roku był postanowieniem indywidualnie uzgodnionym przez strony, a zatem nie sposób uznać go za niedozwolone postanowienie umowne. Według stanowiska pozwanego powodowie samodzielnie dokonali wyboru jako zabezpieczenia spłaty kredytu ubezpieczenia niskiego wkładu własnego poprzez zaznaczenie odpowiedniego pola w umowie, co świadczyło o tym że mieli oni możliwość ukształtowania treści zapisu umowy kredytowej, mieli wpływ na ich kształt. W ocenie pozwanego mieli oni nadto możliwość wyboru innej formy zabezpieczenia, ale z niej nie skorzystali, zaznaczając wyraźnie już na etapie składania wniosku o udzielenie kredytu, że wyrażają wolę ustanowienia takiego właśnie zabezpieczenia jego spłaty, a zatem nie sposób było uznać, że nie doszło w tym zakresie do indywidualnego uzgodnienia postanowień umownych między stronami.

Sąd zważył, że przesłanka braku indywidualnego uzgodnienia została określona w treści przepisu art. 385¹ § 3 k.c., zgodnie z którym za nieuzgodnione indywidualnie należy uznać te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Ciężar udowodnienia indywidualnych uzgodnień spoczywa na tym, kto się na nie powołuje (art. 385¹ § 4 k.c.), a więc na pozwanym.

W niniejszej sprawie podstawę zawarcia umowy kredytowej stanowiło wypełnienie i złożenie wniosku kredytowego sporządzonego na formularzu udostępnianym przez stronę pozwaną. W formularzu wniosku kredytowego istniał zapis „Ubezpieczenie niskiego wkładu własnego” z możliwością zaznaczenia w znajdującym się obok polu.

Zabezpieczenie w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu własnego było zatem zgodnie przyjęte przez strony umowy. Za zgodę taką mogło zostać potraktowane, dołączone do wniosku kredytowego, oświadczenie powodów o wyrażeniu zgody na udostępnienie ich danych osobowych do ubezpieczenia niskiego wkładu własnego oraz zapoznanie się z treścią § 26 pkt. 4 Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek hipotecznych dla osób fizycznych w ramach (...) (k. 148-169), mówiącym, iż: „W przypadku, gdy Kredytobiorca/Docelowy Kredytobiorca nie posiada wymaganego wkładu własnego, niezbędnym warunkiem udzielenia kredytu jest ustanowienie do dodatkowego zabezpieczenia podwyższonego ryzyka spłaty części kredytu w związku z niedostatecznym jej zabezpieczeniem, na przykład w postaci ubezpieczenia niskiego wkładu (zwanego dalej ubezpieczeniem (...)) lub innego zabezpieczenia zaakceptowanego przez (...)”. Strona pozwana zapoznała się więc z zasadami tego ubezpieczenia poprzez złożenie podpisu pod wnioskiem kredytowym, na umowie kredytowej oraz złożenie deklaracji co do podlegania temu ubezpieczeniu. Nie było żadnych okoliczności podważających świadome i swobodne powzięcie decyzji o podpisaniu umowy.

W świetle powyższego, w ocenie Sądu, uznać należało że postanowienia umowne dotyczące upoważnienia banku do naliczania i pobrania od powodów kosztów ubezpieczenia niskiego wkładu własnego zostały uzgodnione indywidualnie z powodami. Powodowie dokonali samodzielnego i swobodnego wyboru oraz skorzystania z opcji dodatkowego zabezpieczenia spłaty kredytu w postaci jego ubezpieczenia, chociaż co prawda nie mieli żadnego wpływu na ukształtowanie umowy w tym zakresie. Ich decyzja bowiem ograniczała się wyłącznie do wyrażenia zgody lub jej braku na warunki umowy kredytowej zaproponowane i ustalone jednostronnie przez stronę pozwaną.

Sąd nie podzielił argumentacji strony powodowej, że kwestionowane postanowienie umowy kredytowej skutkowało rażącym naruszeniem interesów konsumenta, bowiem kształtowało jego prawa w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami. Zgodnie z treścią przepisu art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go wyłącznie, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (tzw. niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to jednak postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Przez „rażące naruszenie interesów konsumenta” należy rozumieć nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku zobowiązaniowym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

Natomiast działanie wbrew dobrym obyczajom, w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego oznacza tworzenie przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową stron stosunku umownego. Zgodnie z poglądami doktryny: „W wyroku z dnia 3 lutego 2006 r. (I CK 297/05, Wokanda 2006, nr 7–8, s. 18) SN słusznie stwierdził, że uznanie postanowień umowy lub wzorca za sprzeczne z dobrymi obyczajami nie polega na wskazaniu, jaki „dobry obyczaj” został in casu naruszony, gdyż celem klauzul generalnych jest rozszerzenie granic swobody sędziowskiej w orzekaniu. Jednak „swobodnie” nie znaczy „arbitralnie”. Sąd Najwyższy trafnie wskazuje, że sądy meriti powinny „w sposób pełny uzasadnić, z jakich powodów uznają poszczególne postanowienia za niedozwolone, odwołując się do reguł etycznych uczciwego i lojalnego postępowania w obrocie.” (por. komentarz do art. 385¹ kc pod red. Adama Olejniczaka, Lex 2014)

Sąd jest zatem obowiązany do zbadania i oceny, czy konkretne klauzule umowne przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04 oraz Sąd Apelacyjny w Warszawie w wyroku z dnia 18 czerwca 2013 roku, VI ACa 1698/12).

W ocenie Sądu zakwestionowane przez stronę powodową postanowienie umowne nie spełniało żadnej z ww. przesłanek. Powodowie byli jako konsumenci słabszą stroną stosunku prawnego, to jednak w niniejszej sprawie bank jako profesjonalista poinformował ich w sposób jasny i precyzyjny warunkach ubezpieczenia niskiego wkładu własnego, co powodowie potwierdzili własnoręcznym podpisem. Przystępując do podpisania umowy kredytu powinni starannie zapoznać się z nią. Składając podpis pod umową świadomie przystali na jej warunki. W ocenie Sądu, sporne postanowienie umowne nie kształtowało zatem praw i obowiązków kredytobiorcy w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i rażąco naruszający interesy konsumenta.

Z tych wszystkich przyczyn Sąd uznał, że postanowienie umowy zawarte w treści § 3 ust. 3 w ww. części wiązało stronę powodową, przy jednoczesnym związaniu jej także umową kredytową.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł w punkcie 2 (drugim) wyroku w oparciu o przepis art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Niniejszy proces wygrał w całości pozwany, zatem kosztami procesu przez nich poniesionymi należało w całości obciążyć powodów. Na koszty te składały się: koszty zastępstwa procesowego pełnomocnika powodów przez jednego pełnomocnika – radcę prawnego – 600 złotych (§ 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu) oraz opłata od pełnomocnictwa – 17 złotych, łącznie 617 zł.

Z przytoczonych wyżej względów, należało orzec jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem pełnomocnikowi pozwanego r. pr. D. O..

Dnia 08.06.2015 r.